
Maandelijkse aflevering van: VITA MARINA
- losbladige zeebiologische documentatie.
Uitgave: Stichting Biologia Maritima.
16e jaargang, nr. 10 (oktober 1966).
Inhoud: 10 pagina's, 1 plaatje en 1 prijlijst.

61215

Schildpad en ruimtevaart.

Het is al lang bekend, dat het vrouwtje van de soepschildpad - Chelonia mydas - 's nachts in het zand boven de vloedlijn haar grote aantal eieren legt. Daarna keert zij terug naar zee. Sommige dieren, die hun eieren leggen op het strand van de Assensioneilanden midden in de Atlantische Oceaan, komen van, en keren terug naar de Braziliaanse kustwateren, een afstand van enige duizenden kilometers. Diezelfde weg wordt eveneens gevolgd door de jonge dieren, pas uit het ei. In volwassen staat keren de vrouwelijke exemplaren weer terug naar hun geboorteplaats, dan om zelf eieren te leggen. Het behoeft nauwelijks betoog, dat over deze "trek" nog vele duistere punten bestaan. Het onderzoek is echter niet eenvoudig. Een Amerikaanse hoogleraar in de biologie hoopt hierover thans meer te weten te komen door aan het schild van een aantal dieren miniatuurzondertjes te bevestigen, waarvan de signalen via een daartoe bestemde satelliet zouden kunnen worden opgevangen. Het zou niet onmogelijk zijn, dat dit plan metterdaad kan worden uitgevoerd aangezien ook de Amerikaanse Marine voor het onderzoek belangstelling schijnt te hebben. (Het Parool)

Vreemde redding.

Nog geen 10 meter uit de kust langs het strand bij Sydney werd een 13 jarige jongen door een blauwe haai - Isurus clauca bij de benen vastgegrepen. Vijf man van een plaatselijke reddingsbrigade stortten zich in de branding, sleepten de haai aan land en doodden hem, waarna het gelukte de jongen te bevrijden. Hoewel zijn toestand ernstig is, hopen de doktoren de benen van de jongen te kunnen behouden. (Sydney Morning Herald)

Zoetwaterfabriek in Zeeland.

Zeeland krijgt de grootste zoetwaterfabriek ter wereld. De fabriek zal worden gebouwd door Werkspoor-Amsterdam. De Provinciale Zeeuwse Electriciteits Mij. (PZEM) heeft hiertoe opdracht gegeven. De fabriek komt te staan bij Terneuzen aan het kanaal naar Gent. Het gedistilleerde water uit de installatie wordt verkregen door verdamping van zeewater uit de Westerschelde. De verdamping geschiedt in twee verdampers, die elk een capaciteit krijgen van ca. 15.000 kubieke meter zoetwater per dag.

Het geproduceerde zoetwater zal krachtens een overeenkomst tussen de PZEM en de Industrie Watervoorzienings Mij. Zeeuws Vlaanderen aan laatstgenoemde maatschappij worden geleverd. Zij zal de distributie op zich nemen.

Verwacht wordt dat de fabriek tegen het einde van 1968 in bedrijf kan worden gesteld. Werkspoor heeft al medegedoeld dat de bestaande capaciteit van de werkplaatsen en de beschikbare mankracht voldoende zijn om de opdracht op de gestelde tijd uit te voeren. Bij Werkspoor-Amsterdam, deel uitmakend van het concern Verenigde Machine Fabrieken, worden verdampers voor bereiding van zoetwater, van kleiner type als nu voor Zeeland zijn besteld, in serie vervaardigd. Tot nu toe werden verdampers vervaardigd met een capaciteit variërend van 10 tot 5000 kubieke meter per dag.

(Haagse Courant, 19-10-1966).

Ook een getijdencentrale in Zeeland?

We hebben al kunnen lezen over de zoetwaterfabriek, die bij Terneuzen zal worden gebouwd. Zeeland is echter nog meer van plan met haar zeewater. Er zijn n.l. al ver gevorderde plannen om te komen tot een getijdencentrale, zoals deze o.a. reeds werkt bij de Bretonse kustplaats Dinard. Verschillende lezers zullen deze Franse getijdencentrale hebben gezien tijdens hun vakantie in Bretagne.

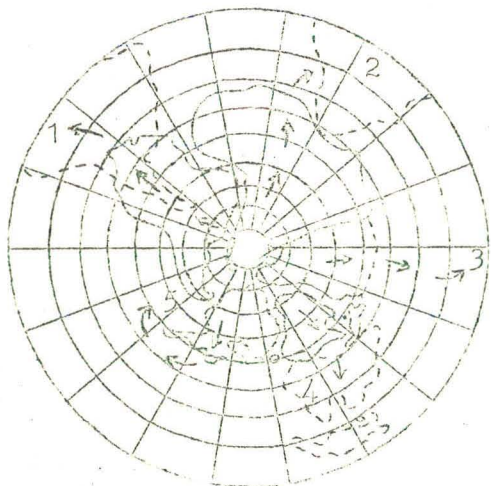
Wat de Zeeuwse getijdencentrale betreft, hiervoor heeft men de Oosterscheldedam op het oog, waar de centrale dan gebouwd zou worden nabij Schouwen.

Bij een getijdencentrale, het woord zegt het reeds, wordt gebruik gemaakt van de kracht van het water, die ontstaat door het hoogteverschil tijdens eb en vloed. Deze kracht wordt dan omgezet in elektrische energie.

d.J.

Drijvende continenten.

Wanneer we over de zee en zijn bewoners spreken gaan we altijd uit van de situatie, die nu bestaat en waarvan we een beeld krijgen op kaarten en in atlassen. We kunnen ons eigenlijk nauwelijks een voorstelling maken van een aardbol, waarop nog geen sprake was van het bestaan van de Atlantische Oceaan, maar waarop Zuid Amerika vastzat aan een enigszins "gekanteld" Afrika. Ook hebben we moeite ons in te denken, dat Europa tropisch gebied is geweest.

Het door Wegener zo genoemde "Gondwanaland", gesitueerd op de zuidelijke aardhelft, gezien tegen de zuidpool aan. De pijltjes geven aan in welke richting de continenten later zijn verschoven.*)

men het artikel "Driftende Kontinente oder Persistenz der Ozeane?" van de hand van Prof. Dr. H.G. Weinderlich, hoogleraar in de geologie aan de universiteit te Göttingen.

*) 1. Zuid Amerika, 2. Afrika, 3. India, 4. Australië, 5. Antartika.

..F.

Bedreigde oceanen.

In een onlangs te Tokio gehouden congres over wetenschappelijk onderzoek van de Grote Oceaan, hebben deskundigen zich uiterst bezorgd getoond over wat er met het leven in de Grote Oceaan en de Atlantische Oceaan zal gebeuren als het water van de beide wereldzeeën wordt gemengd via een kanaal door Midden-Amerika zoals dat is ontworpen ter vervanging van het Panamakanaal.

De deskundigen hebben in een resolutie de bij de bouw van het kanaal betrokken landen gevraagd eerst voldoende wetenschappelijk onderzoek te doen om de gevolgen vast te stellen, voordat het kanaal misschien iets onherstelbaars zou aanrichten.

(N.R.C. 10-10-1966)

Literatuur.

Zowel in de advertentie van boekhandel Paagman (tabkaart 16, holtedieren) als in bijgevoegde stencilopgave van boekwerken van dezelfde zaak heeft de adverteerder helaas een onjuiste prijsaanduiding opgegeven. Om teleurstellingen te voorkomen willen wij er daarom op deze plaats op wijzen, dat het boek Cone Shells of the World van J.A. Marsh f 68.05 in plaats van f 51.05 kost. Wel jammer dat een toch al niet geringe prijs nog hoger blijkt te zijn.

In bijgaande folder treft u een groot aantal Duitse boeken van de bekende Kosmosuitgeverij aan. Ook op het gebied van de aquariologie vindt u diverse titels. Voor nadere gegevens over verschillende van de genoemde boeken willen wij u nog eens wijzen op de besprekingen: literatuur 5, 6 en 12.

Het eveneens vermelde tijdschrift Neptun krijgen wij regelmatig onder ogen. Onze ervaring is, dat het zich vooral beweegt op het gebied van de duiksport, het onderwateronderzoek en de onderwaterfotografie en in mindere mate op dat van de specifieke zeebiologie. Ieder nummer bevat een groot aantal foto's, waaronder bijzonder aantrekkelijke van zeedieren. Op het voorblad treft u steeds een dikwijls zeer fraaie kleurenfoto aan.

W.F.